

BRANDBRIEF

AAN: leden provinciale staten Utrecht, commissie RGW

VAN: Utrechts Particulier Grondbezit (UPG)

DATUM: 28 november 2023

ONDERWERP: ontwerp faunabeleid bemoeilijkt herstel en instandhouding natuurwaarden

BIJLAGE: infografic UPG

Behandeld door:

Maarten van Voorst Vader | Manager Public Affairs Midden Nederland | +31 (0)6 12 62 40 94 |

m.vanvoorstvader@grondbezit.nl

Geachte commissieleden RGW,

Het ontwerp Omgevingsprogramma Faunabeleid en Monitoring (OFM) wordt woensdag 29 november a.s. tijdens de Statencommissie Ruimte, Groen, Water en Wonen behandeld. Namens de leden van het Utrechts Particulier Grondbezit (UPG) maken wij ons grote zorgen over de uitvoerbaarheid, rechtmatigheid, doeltreffendheid en doelmatigheid van het ontwerp faunabeleid.

Met dit ontwerp OFM straalt in onze ogen af dat de provincie steeds passiever wordt in de beschikbare middelen om te voorkomen dat er schade door fauna ontstaat of populaties beheert kunnen worden. Hierdoor voelen grondeigenaren dat de natuurbelangen op de achtergrond verdwijnt en voelen zich steeds minder gesteund in hun bijdragen in het in stand houden hiervan.

Wij dringen erop aan op dat met dit faunabeleid:

- jacht en faunabeheer pragmatisch en uitvoerbaar benaderd wordt;
- er erkenning is voor grondeigenaren die de sleutelfiguren zijn in het natuurbeheer;
- de benutting en eigendomsrecht een plek houdt in het faunabeleid.

Onze leden staan dag en nacht voor het in stand houden en herstellen van de prachtige natuur, de recreatie, de voedselvoorziening en het erfgoed in de provincie Utrecht. Grondeigenaren voelen dat ze een (maatschappelijke) plicht hierin hebben. Zeker in het kader van de vele andere maatschappelijke transitie en provinciaal beleid zoals het UPLG en de Bossenstrategie.

Wij vragen u het ontwerp OFM zodanig te herzien waarbij:

1. Stap 2 uit het stappenplan faunabeheer wordt geschrapt, vanwege de vertragende werking en daarmee het ontstaan van onnodige en meer schade. Tegelijkertijd wordt de doeltreffende en doelmatige inzet van maatregelen voor faunabeheer en schadebestrijding weer gewaarborgd.
2. De rechtmatigheid van het eigendomsrecht wordt gewaarborgd, door de preventieteam niet zonder toestemming van de grondeigenaar toe te laten op de terreinen.

3. De schadedrempel van €20.000,- voor het toekennen van vergunningen voor schadebestrijding en beheer sterk te verlagen. Een reële eigen risico (5%) kan wenselijk zijn.
4. Behalve de kosten grotendeels bij de grondeigenaar te leggen, ook deze groep in de kosten (die nu vrijwillig door grondeigenaren worden ingezet), tegemoet te komen. Zo ontstaat een balans tussen de lusten en lasten van faunabeheer en de bijdragen aan groene en maatschappelijke diensten door de grondeigenaren.

Uitvoerbaarheid

Grondeigenaren zien het belang van preventieve maatregelen om schade te beperken, omdat voorkomen beter is dan genezen. Preventiemaatregelen zijn op dit moment al goed wettelijk geregeld. Wij zien echter dat het beleid nu veel te generiek wordt ingestoken en juist vertragend werkt met extra stappen in het stappenplan faunabeheer.

De realiteit is echter dat wanneer grondeigenaren de natuurwaarden in stand willen houden en de biodiversiteit willen verbeteren, een combinatie tussen preventie en afschot tegelijkertijd mogelijk moet blijven. Jacht en faunabeheer moet daarom pragmatisch en uitvoerbaar benaderd worden.

Preventieteams

De inzet van preventieteams in het veld, kan niet zomaar zonder toestemming van de desbetreffende eigenaar. Dat eigendomsrecht moet beter gewaarborgd worden in het faunabeleid. Tegelijkertijd maken we ons grote zorgen over het toepassen van deze teams, daar deze juist de rust voor natuur en dier zullen verstoren. Op dit moment zijn de 'preventieteams', de grondeigenaren zelf. Vrijwillig en gratis.

Maatwerk per terrein

De inzet van preventieve middelen moeten daarnaast passen bij het terrein, het type schade, de veroorzaker van de schade, het (cultuurhistorisch) landschap en de beschikbare financiële middelen in overeenstemming met de grondeigenaar. Dat vergt maatwerk en kennis van het gebied. Daar zijn de grondeigenaren de sleutelfiguren die dag en nacht in het veld staan. Erken die positie en waarborg deze door rugdekking te geven vanuit het faunabeleid van de provincie in het uitvoeren van het faunabeleid.

Stap 2 faunabeleid

Wij willen dat stap 2 (alleen niet-dodende preventie) geheel geschrapt wordt, omdat deze extra stap vertraagt in het handelen ter voorkoming van schade, waardoor er schade kan ontstaan waar onnodig is en meer schade dan wenselijk. Met stap 3 wordt namelijk al voorzien in de combinatie tussen niet-dodende preventie en afschot waar nodig.

Doeltreffendheid

Monitoring is belangrijk voor schade-uitkeringen. De pogingen van de provincie om overal cijfermatige onderbouwingen voor te vinden zijn begrijpelijk. Wij moeten dat niet tegenhouden, maar verder gezamenlijk ontwikkelen.

Wij maken ons echter ook zorgen om deze lagere schade-uitkeringen. Er wordt meer gevraagd, meer inspanningen, het moet beter, maar het is onduidelijk wat beter moet en waar meer inspanningen gevraagd worden. Minder adequate mogelijkheden voor het faunabeheer, een lagere vergoeding zorgt ervoor dat het onderhouden en verbeteren van de natuur, het in stand houden van graslanden en het revitaliseren van bossen actief wordt bemoeilijkt en te niet wordt gedaan. Dit zet immers het in stand houden en verbeteren van de natuur onder grote druk voor een grondeigenaar, alsmede de doeltreffendheid van dit beleid.

Doelmatigheid

Er wordt sterk de nadruk gelegd op alternatief (niet-dodend) beheer. Een goed plan, maar er wordt voorbij gegaan aan het feit dat bijvoorbeeld een grauwe gans na verjaging extra voedsel tot zich zal nemen. De buurman zal dat minder prettig vinden, maar ook de buur Provincies ondervinden hier hinder van. Er is nu duidelijk een gemis aan interprovinciaal overleg.

Edelhert en zwijn

Mochten daarnaast edelherten en wilde zwijnen zich in de toekomst op de Utrechtse Heuvelrug vestigen, zullen deze dieren gaan foerageren in het Kromme Rijn- en het Langbroekerwetering-gebied wegens gebrek aan voedsel op de Heuvelrug. Naast schade die zal ontstaan door aanrijdingen met een hert of zwijn (dat fors meer schade geeft aan een auto dan een ree), moet er nu al duidelijkheid komen hoe deze populaties te gaan beheren, los van de schadeparagraaf. We willen niet hetzelfde effect als op de Veluwe, waar jaarlijks minimaal 20.000 dieren afgeschoten dienen te worden ter voorkoming van schade.

Revitaliseren bos

Er ontstaat nu al schade bij bosverjonging. Op dit moment is dit het volledige risico van de natuurbeheerder: de grondeigenaar. Deze schade is jaarlijks. Dit zal alleen maar toenemen als de biodiversiteit groter wordt en de maatschappelijke transities in het landelijk gebied nagestreefd worden. Een grondeigenaar moet zich juist door de provincie gesteund voelen om bij te dragen aan natuurontwikkeling en herstel, zonder dat de grondeigenaar het bemoeilijkt wordt om de schade te voorkomen. We moeten er daarnaast voor waken dat de bewijslast van o.a. graasdruk van grofwild te complex wordt, dat de schade en het eigen risico voor de grondeigenaar blijft.

Reewild

Voor het reewild hoopt de provincie een model te ontwikkelen welk met meer gezag inzicht zal geven in de dynamiek rond om het ree: schade, populatie, effect van afschot, etc.. Dit is een utopie. De evolutie van reewild-modellen kent een lange historie van meer dan 100 jaar. We zijn er uiteraard nog lang niet; het wild laat zich niet zo makkelijk analyseren.

Hoewel de wens om dit verder te verbeteren nobel en zinvol is, verwachten we niet dat dit in de komende jaren enige tastbare rol kan spelen, laat staan toegepast kan worden in de vele verschillende biotopen en habitatten die Utrecht rijk is.

Budget

Er wordt gesproken over open gebieden af te rasteren. Wie draagt daarvoor de kosten? Zowel de kosten van het plaatsen als de kosten van onderhoud? Dergelijke rasters zullen de migratie van dieren sterk belemmeren en zullen het landschap verrommelen door menselijke interactie.

De kosten en tijd die vrijwillig door grondeigenaren, gebruikers en jagers in beheer en schadebestrijding zijn onderbelicht. Deze groepen voert hoofdzakelijk het beleid uit, maar ondervinden voornamelijk tegenwerking en “weinig steun”. Terwijl zij een drijvende kracht in het landelijk gebied zijn.

Afsluiting

Wij hopen de komende tijd constructief met u verder in gesprek te kunnen over de vormgeving van het faunabeleid van de provincie Utrecht. Alleen zo bereiken we een gedragen beleid waar we allen het natuurbelang op #1 zetten!

Hiervoor willen we met u in het veld nader kennismaken met een werkbezoek op een landgoed. U ontmoet onze leden die het belang hebben om hun bezit in stand te houden voor de volgende generaties. Daar willen ze goed op passen. Dat gaat al vaak generaties lang goed, en willen dat kunnen blijven doen.

Over het UPG

Vereniging het Utrechts Particulier Grondbezit (UPG) behartigt de belangen van de ca. 150 particuliere grondbeheerders in de Provincie Utrecht. Hun landgoederen en agrarische bedrijven (totaal zo'n 12.500ha) leveren, vaak al eeuwen lang, een onmisbare bijdrage aan een groen en mooi Utrechts buitengebied met veel cultuurhistorische hoogtepunten.

Zij vervullen hiermee veel maatschappelijke functies, zoals het beschermen van natuur en biodiversiteit, cultureel erfgoed en een fraai landschap, het produceren van duurzaam voedsel, het geven van ruimte aan water en toegankelijkheid voor recreanten.

Het UPG in cijfers

Ca. 150 leden

Ca. 7.000 ha

Natuur en bosgebied wordt beheerd door onze leden. Dit is 34% van het totale natuur- en bosgebied van de provincie Utrecht.

Ca. 12.700 ha

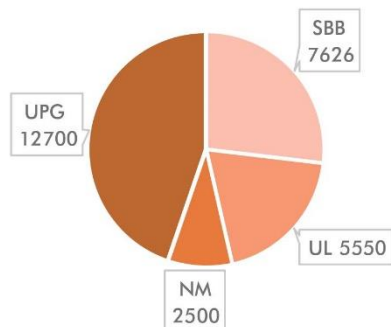
Is het totale grondbezit van onze leden.

Ca. 5.700 ha

Landbouwgrond wordt bewerkt en/of verpacht door onze leden.

Terreinbeheerders in Utrecht in ha

> 90% opengesteld

Van de particuliere landgoederen is ruim 90% toegankelijk voor het publiek. Recreanten kunnen genieten van de vele wandel- fiets- mountainbike- en ruiterspaden.

Utrechts
**Particulier
Grondbezit**
Land in vertrouwde hand

CONTACT

0318 - 578 550
upg@grondbezit.nl
www.grondbezit.nl/upg
twitter.com/Het_UPG